

Antwoorden op vragen gesteld bij het webinar CSRD van 25 juni 2024

22 juli 2024

1. Relatie CSRD en ISO 14001

Wat is het belang van ISO 14001 in relatie tot de CSRD?

Het managementsysteem op basis van ISO 14001 is vanuit meerdere invalshoeken relevant voor CSRD:

- Verschillende onderdelen van het managementsysteem leveren de informatie die als basis voor de CSRD-rapportage gebruikt kan worden.
- In de CSRD-rapportage moeten doelstellingen en plannen worden gerapporteerd. Het managementsysteem is belangrijk om deze doelstellingen en plannen ook uit te voeren en processen te beheersen zodat bij een volgende rapportage ook een voortgang zichtbaar wordt.
- ISO 14001 vereist dat gecommuniceerde milieu-informatie betrouwbaar is. Om dit te kunnen waarborgen zullen maatregelen moeten worden genomen die van belang zijn bij de verificatie van de CSRD-rapportage.

De volgende onderdelen van het ISO 14001-managementsysteem zijn in het bijzonder relevant in relatie tot CSRD:

- De Contextanalyse: dit geeft inzicht in de waardeketen, welke focuspunten leven er bij de stakeholders? Zowel het proces van de betrokkenheid van stakeholders als de uitkomsten moeten in de CSRD-rapportage terugkomen.
- De bepaling van belangrijke milieuaspecten: de daarbij gebruikte systematiek kan worden gebruikt als basis voor de materialiteitsanalyse.
- Doelstellingen en plannen: de CSRD vereist dat voor de materiele onderwerpen inzicht wordt gegeven in de doelstellingen en plannen en de realisatie daarvan.
- Beheersing van de processen (waaronder Inkoop): nodig om acties uit te voeren en doelen te halen en due diligence proces uit te voeren;
- Monitoring en meting: deze paragraaf levert data op die gerapporteerd kunnen worden en geeft voortgang van acties en doelen.

Gaat de CSRD ook een aanpassing veroorzaken van de ISO-normen? Met andere woorden, kunnen we een nieuw amendement verwachten over CSRD?

Nee, de CSRD is geen directe aanleiding tot wijzigingen in de ISO-normen. De CSRD is een Europese richtlijn en de ISO-norm is internationaal en zal daarom geen reden zijn tot aanpassing van normen. De komst van de CSRD kan wel een proces in gang zetten om in ISO-normen meer aandacht te besteden aan rapportage van ESG-informatie en de verificatie daarvan.

Komt de CSRD aan de orde tijdens een externe ISO 14001-audit?

Ja, dat is mogelijk. Omdat CSRD voor een aantal bedrijven (potentiële) wet- en regelgeving is, kan de CSRD aan de orde worden gesteld. Met name het (project)management voor de implementatie van de eisen en de waarborging van de kwaliteit van de milieu-informatie is dan van belang.

2. Relatie met andere normen

Hoe is de relatie tot scope 1-, 2- en 3-CO₂-emissies?

Het thema klimaatverandering en daarmee ook klimaatmitigatie is het (sub)thema dat hoogstwaarschijnlijk een materieel thema is voor bijna alle bedrijven. Vanuit het onderwerp klimaatverandering (ESRS E1) wordt gevraagd om de doelen en de actuele status op broeikasgasemissie voor scope 1, 2 en 3 te rapporteren.

Bijlage C 'Lijst van ingefaseerde rapportage-eisen' geeft aan dat niet alle ondernemingen al in het eerste rapportagejaar de datapunten over scope 3 hoeven te rapporteren: "Ondernemingen of groepen met op hun balansdatum gemiddeld niet meer dan 750 werknemers tijdens het boekjaar (op geconsolideerde basis, waar van toepassing) kunnen de datapunten over scope 3-emissies en totale broeikasgasemissies weglaten voor het eerste jaar waarin zij hun duurzaamheidsverklaring opstellen."

Het is van belang om partijen in de keten tijdig te informeren over informatie welke deze op termijn moeten gaan aanleveren en dat ook achteraf de herkomst van deze informatie aantoonbaar is.

Kunnen we eenvoudig een relatie leggen met de 26 thema's van de MVO-prestatieladder (4.0)?

De relatie is te leggen. Er worden echter een groot aantal en andere detailuitwerkingen gevraagd in de CSRD/ESRS-eisen zodat het niet dekkend is.

Belangrijk voordeel is dat er voor de organisatie al wel veel informatie over de ESG-onderwerpen beschikbaar is. Gezien de specifieke eisen van de CSRD zal het wel nodig zijn het CSRD-proces volledig te doorlopen.

3. Opstellen van CSRD-rapportage

Is het nodig om een adviseur in te schakelen voor het opstellen van een CSRD-rapportage of is het ook mogelijk om het als bedrijf zelf op te zetten?

Nee, dat is niet nodig. Het is mogelijk om de stappen om tot een CSRD-rapportage te komen als organisatie zelf te doorlopen. Dit vraagt wel een behoorlijke inspanning. Bij grotere organisaties zijn momenteel tientallen personen aan de slag met het onderwerp. Het kan dus zowel vanuit het oogpunt van capaciteit als van specifieke deskundigheid nodig zijn om (voor onderdelen) een adviseur in te schakelen.

Mag je de CSRD-verplichtingen als concern uitvoeren voor meerdere EU-vestigingen in plaats van iedere juridische entiteit zelfstandig?

Ja zeker. Bedrijven mogen geconsolideerd op EU-level rapporteren. Dan zijn de entiteiten vrijgesteld en hoeven dan niet separaat te rapporteren. Zij leveren dan input voor alle data, dubbele materialiteitsanalyse (DMA), strategiebepaling etc. Belangrijk is ook dat bedrijven van buiten EU die in de EU activiteiten hebben (> 150 miljoen omzet) ook aan de CSRD moeten voldoen vanaf boekjaar 2028.

Wat wordt er concreet verwacht van een bedrijf met iets meer dan 10 medewerkers en iets meer dan 7,5 ton omzet?

Kleinere bedrijven hebben geen directe verplichtingen in het kader van CSRD. Wel kan het zijn dat informatie moet worden aangeleverd aan bedrijven in de keten die wel de verplichting hebben om een CSRD-rapportage op te stellen. Het zal dan vaak gaan om informatie over CO₂-emissies. In

ontwikkeling is een norm (VSME) die bedoeld is voor (mkb-) bedrijven die vrijwillig een rapportage willen maken die aansluit bij de informatie die in het kader van CSRD wordt gevraagd. De definitieve versie van de VSME-norm wordt eind 2024 verwacht, een draft is al wel beschikbaar. Kleinere organisaties in de keten kunnen al wel bepalen of er vragen uit de keten te verwachten zijn en zich daarop voorbereiden door materiele topics te bepalen en stappen te zetten om voorbereid te zijn wanneer er vragen uit de keten komen. Kleinere organisaties kunnen zich op dit punt dan onderscheiden door al vroegtijdig informatie aan te kunnen leveren.

Wij zijn een internationaal bedrijf waarbij de CSRD wordt aangestuurd vanuit het hoofdkantoor in Duitsland. De organisatie in Nederland is binnen EMEA ISO 14001-gecertificeerd. Wat mogen we niet uit het oog verliezen?

Het hoofdkantoor moet in het kader van CSRD een zogenaamde dubbele materialiteitsanalyse (DMA) uitvoeren. Het is belangrijk dat alle bedrijfsonderdelen en de waardeketen(s) hierin meegenomen worden en dat er geen blinde vlekken ontstaan. Zijn het precies dezelfde waardeketens en is het hetzelfde businessmodel voor de verschillende bedrijfsonderdelen dan zal de uitkomst van de DMA niet veel afwijken. Wijkt de waardeketen af dat moeten de verschillen goed worden meegenomen. Er komen dan mogelijk verschillende Impacts, Risico's en Opportuniteiten uit.

Hoe organiseer je de dataverzameling op een goede manier en in welk programma kun je dit het beste opslaan/samenbrengen?

Maak een data-paspoort per datapoint of per sub-thematisch onderwerp dat materieel is verklaard. Laat de dataverzameling aansluiten bij de methodieken die al binnen de het proces van dataverzameling, -analyse en -evaluatie zijn vastgesteld binnen het (milieu)managementsysteem. Bekijk ook bijlage B van ESRS 1 genaamd; 'Kwalitatieve kenmerken van informatie'.

Hoe bruikbaar zijn de verschillende tools/software die op de markt zijn en die organisaties kunnen gebruiken om de 1000+ datapunten in te verzamelen?

Er zijn veel tools/software op de markt. Daar kan geen oordeel over worden gegeven.

Zijn er voorbeelden waar de registratie aan moet voldoen of is er een format beschikbaar?

Er zijn op dit moment nog geen voorbeelden van complete CSRD-rapportages. De eerste groep van beursgenoteerde bedrijven moet in 2025 gaan rapporteren over het jaar 2024. In de loop van 2025 wordt het interessant om te zien hoe deze rapportages eruitzien. Wel is er al een aantal organisaties dat in het duurzaamheidsverslag dat over eerdere jaren is uitgebracht al op onderdelen vooruitloopt op de toekomstige rapportage. Voorbeeld zijn te vinden in het volgende rapport

https://www.wemeanbusinesscoalition.org/wp-content/uploads/2024/06/WMBC_Early_Adopters_CSRD_reporting.pdf

Kijk naar jaarverslagen en daarin opgenomen duurzaamheidsrapportages die op onderdelen al opgezet zijn vanuit de CSRD-eisen voor jouw branche. Hierin lees je de onderwerpen die in de dubbele materialiteitsanalyse materieel worden genoemd. Laat je door deze onderwerpen inspireren. Ook het doornemen van de uitleg over hoe ze het proces hebben uitgevoerd, welke inzichten uit de stakeholder consultatie zijn gekomen etc. geven inspiratie hoe je zelf het proces kunt uitvoeren.

Er is geen echt format beschikbaar. Wel ligt de volgorde van de onderwerpen vast. In bijlage D van ESRS 1 is een structuur van een verslag aangegeven.

Hoe kun je alvast praktisch en niet te tijdrovend aan de slag met de rapportage als je nog niet CSRD-plichtig bent, maar wel alvast in wilt kunnen spelen op vragen die van CSRD-plichtige bedrijven op ons af kunnen komen? Of wat kun je doen als je nog niet verplicht bent een rapport op te stellen maar dit in de toekomst wel zal worden?

Zet stap 1 en 2 uit het stappenplan (zie slides). Bepaal welke punten materieel zijn en volg de richtlijn voor VSME (rapportage richtlijn voor vrijwillige mkb-bedrijven). Deze richtlijn wordt eind 2024 verwacht. Een draftversie is al beschikbaar (zie document met links).

Welke procesbegeleidende software is er op dit moment?

Er zijn diverse hulpmiddelen beschikbaar. Vanuit onze onafhankelijke rol geven we hier geen adviezen over.

Op welke manier kan ik onze producten die een positieve bijdrage aan het milieu leveren meenemen? Het gaat bijvoorbeeld om oliefilters voor automotive waardoor het oliegebruik wordt gereduceerd.

Als je CSRD-plichtig bent, door de milieu-impacts, risico's en kansen (en daarmee de acties en doelen te tonen) op klimaatmitigatie en ook de effecten op andere thema's te tonen.

Als je niet CSRD-plichtig bent, zullen waardeketenpartijen jouw organisatie gaan bevragen over de CO₂-waardes, en overige potentiële positieve of negatieve impacts van de dienstverlening.

4. Verificatie van CSRD-rapportage

In hoeverre laat de Nederlandse overheid toe dat naast accountants ook geaccrediteerde certificatie-instellingen bevoegd zijn om duurzaamheidsrapportage op basis van CSRD te beoordelen?

Elke lidstaat kan zelf beslissen of er naast accountants ook zogenaamde onafhankelijke assurance service providers worden toegelaten voor het verifiëren van CSRD-rapportages. In Nederland worden deze op korte termijn niet toegelaten. Het is nog onzeker of dat dit op een later moment wel mogelijk wordt gemaakt.